

Pomhaj Boh!

Cjistle 5
30. januara.

Lětník 7.
1897.

Serbiske njedželske Kopjenka.

Wudawaju žu kózdu svobetu w Smolerjez knihiczsichézeti w Budyschinje a žu tam dostacž sa schtwórlstetu pshedvlatu 40 np.

4. njedžela po tjjoch kralach.

Mat. 8, 23—27.

Jesuš we lódzi twojego žiwjenja!

W naschich ſerbskich „Zionskich hložach“ pod čížlom 460 tón wožebnje rjany ſherlusich namakaſch, w kotrymž je naſuže, ežaſne žiwjenje s lódzu pſchirunane, na kotrejž ſo mot brjoha naſcheho naroda po morju czaſnoſcze wjesemy k wěczniſe ſelenym brjoham njebeſkeho raja. Derje nam, hdž mam̄ pſches wěru Jesuža w ſwojej lódzi; pſchetož jenož tak budže naſcha jěſba po morju ſa naſ ſbožowna, taki hdž býchu nawalne žolmy hroſyle, naſ do hľubin ſauaricž.

Po naſchim ſwjatym ſczenju naſch knjeges Jesuš ſe ſwojimi wucžomníkami do lódze stupi. To ſo ſta na Genezarethskim jěſorje. O lubosne, o ſbózne wohladanje: wón we lódzi ſe wſchěmi ſwojimi! Tež ſ tobu mój kſcheczijano je do twojego lódze stuſil. Wěſch-li, hdž je ſo to ſtało? W rańſchich ſerach twojego žiwjenja pſches ſwjatu kſcheczenizu. Teho ſboža je cže wěſteho ſčinił, hdž ty pocža ſ jeho ſwjateho evangelija jeho bliže ſeſnawacž a wutrobiſe ſubowacž. Tehdy ſo na tebi wobnowi tamne krafne wuprajenje ſwjateho Pawoła k Timotheej: „Dokelž wot maſoſcze ſwjate piſmo wěſt, móže to ſame cže roſwucžicž ſ ſbóznoſczi pſches wěru do Khrystuža Jesuža.“ Pſchi tutym ſaſkuženju nam blisko leži, ſ pacžerſkimi džecžimi tych lubych domow, w kotrychž ſebi naſch rjany „Pomhaj Boh“ džerža, luboſčiwe ſłówčko poręczecž.

Wopomnícze, jenož hiſhcze mało njedžel je, ſo budžecze pſched knjegowym wołtarjom ſtacž, hdžez ſmějecze jemu ſami ſe ſwojim rtom a ſe ſwojej ruku njekhablažu ſwěrnoſcž na wſchón ežaſ ſwojego žiwjenja pſchiblubiež. Wukupujcze hiſhcze tutón krótki, ſa waſ wulzy wažny pſchihotowanſki ežaſ ſ prawej ſwědomiwoſcžu na wutrobne krute ſjenocženje ſ Jesužom, ſo njeby ženje a nihdž wascha lódž bjes njeho jěla na strachapołnym morju. A wý lubi dorosčenii, ſkluſhceče wý k tym požohnowanym kſcheczijanam, kiz ſebi lódzicžki džen ſ modlenjom a ſ wuziwanjom ſ najmiejſcha jeneje ſchtucžki Božeho ſłowa (kajkuž nam k poſložnoſczi bjes wulkeho pytanja naſch luby „Bibliſki pucžnik“ podawuje) ſwoje ſjenocženſtwo ſ Jesužom wobtvjerdžuju? Niz jenož na njedželskim dnju dyrbisich jeho hnadypolnu blifkoſcž ſacžuwacž, ale tež w kózdym dželawym dnju dyribi nutrne ſpominanje na njeho tebi wſcho twoje ſemiske poſołanje poſzwyczowacž. S tym ſebi jeho ſdžeržiſch we lódzicžny twojego žiwjenja a tak ty po morju derje pojědžesč.

Po ſwojim wěrnym člowiſtſwie bě ſo Jesuž ſprózny a mucžny na lódzi lehnył a ſpasche. Wón móžesche měrnje ſpacž, pſchetož wón mějesche iſraelſkeho woichtarja, kiz njeſpi ani njedřema, ſa ſwojego wótza. Hlaj, duž wulke njeſjedro ſo ſběže na morju, tak ſo ſo žolmy (po wukladze ſwjateho Marka) na lódž walichu. Bojoſč a hroſa ſa popadžeschtej ſastróžených wucžomníkow, bjes tym ſo Jesuž dale pokojnje ſpasche. Tu ſo czi lubi wucžomnízny jako ſlabi ſapoczerjo we wěrje ſ tej bojoſču wopokaſachu, ſo móhli pſchi Jesužu w roſſlobjenych mórfſkych žolmach kónz

wiacz. Tola pschi wschej jich klabosczi njebe bo w módrych žolkach, kotrež hzo lódz pschifrychu, jich wéra wscha tepila: Duž khetsje swoju pomož, hdzej vě hishcze jeniczzu namacz, pola Jezuſa pytachu. Ktymu pschitupiwschi jeho wubudzichu a džachu: „Kneže pomhaj nam; my kónz woſmijem.“ Žana strachota, žana nusa tebje ženje a nihdze nadeneč njemóže, ktraž by wjetscha a móznischa byla, dyžli naſch wumóžer Jezuſ Chrystuſ. Ktymu bo woſaj; wón twoju proſtwu blyſchi; a wón móže tebi pomhac, dokelž zdyn je jemu wschitka móz data w njebjeſbach a na ſemi.

Na jich wołanie Jezuſ swoim wuczomnikam wotmolwi: „Schto bo tak jara bojicze, wó małowerni?“ Tón knies jich poſwari niz teho dla, so běchu w tym njewjedrje wulku straschnoscž wuhladali ale teho dla, so běchu bo nabojeli, so moſlo to njewjedro jich wschitkich hromadze ſahubicz. To njebudzichu ſa mózne ſpósnacž hmeli, hdyz tola jeho w lódzi mějachu. Małowera běſche jich do tajkeje bojoscze ſawjedla. Moj kſchesczijano, hdyz w twojim žiwjenju, kaž tam na morju, nad tobu njewjedra ſ wicho-rom howrja a ty wo žanej kniesowej pomožu niežo njewidzisch, tehdy budźtej tebi wěſtoscž a ſwěrnoſcž kniesowych ſlubjenjow ſa frutu kótwizu, ktraž twoju lódz ſwjerčha wodow ſdžerži! Wón je wschak tebi ſlubil: „Njeboj bo; ja bym ſ tobū. Ja bym eže wumóžl; ja eže nochzu wo-puſhezcicž ani ſakomdzicž. Skerje budža hory bo hnuc a horki bo ſwróczecž, ale moja hnada njedybri wot tebje bo ſwróczicž a tón ſlub mojego mera njebudže bo wot tebje precž hnuc.“

Tako běſche tón knies pschede wschém ſwojich wuczomnikow ſ pósnaču jich małowery dowjedk a jím ſpanjenu wutrobu ſaſo ſesberal a ſnutſkownje ſměrował, duž bo nětko na ſwonkowne ſměrowanje howrjazeho morja poda. Wón ſtanu a wobhrosy wětram a morju; dha wschitko wotczechny, a to niz po něčim, ale hnydom, na měſeče. Wón jenož kłowęſko praji a womjelkujenj wichor a wuhladzene morjo jemu ſ nohomaj ležeschtaj.

Ludžo pak džiwanu ſo a džachu: „Kajki je to muž, kotremuž wetry a morjo poſkuschne ſu? A my w khěrluschu „Nedyn je ſ kralom“ wo nim, wo naſhim wschehomóznym ſbóžniku ſpěwamy: „Słowo wón rjeknje, dha ſtrachi precž wsate a kłoki hidžerjow ſlamane ſu. Wetry njech puſcza, njech njewjedra bija, ſpytana wéra ma na hnadle doſcz. Jezuſ je bliſko, hdyz ſtyski bo dlija. Schto je, kif blýſtam mołk „ſaſtańce“ prajicž? Schto je, kif hrimanjam mozy móhle wsacž? Wjerſhnemu njedadža mjesy bo ſtajicž.“ — Haj naſch wumóžnik Jezuſ Chrystuſ ma jako Bóheſlowjeſ tu njewobmjeſowanu móz, so móže nam wupomhac ſe wscheho ſtracha, ſe wscheje nufy a žałoscze. Doho bo džerž; wón tež twoju lódz niz jenož, hdyz je čiſhina nad morjom wupscheſtrjena, ale tež, jeli ſo dyrbisich ſtorki týſhnoſcžow ſhonicž, psches navalne žolmy miloſciwje pschewjese do ſbóžneho pschitawa węczneje domisny.

Hamjeń.

D. Smiſh-Hodžiſki.

Pschekupz a rycer.

(Poſtracžowanje.)

Tež w ſwojim pschekupſtwje mějſche Arnoldeſ knies nětkole doſcz džela. Schyri njedžele tu woſta. Sa tón czaſ dónidze někotryſchkuſiž liſt ſ Lipska, ſ Pirny, ſ Prahi a ſ Džewina; nowe twory dyrbiesche ſebi ſkasacz, ſwojim wikowarskim pscheczelam dyrbiesche na jich liſty wotmolwicž a ſ temu běchu na nowy týdžen wulke Draždánske wiki. Ktymu mějſche tež hishcze wschelaki

hněw, ktryž jeho woſebje w pschekupſtwje mylesche. Běſche bo někotre dny poſpochi deſchecik ſchol. A dokelž bo wikow dla hzo wjele jěſdžesche, běſche na torhoſczeſu tajke bloto, ſo by tebi hac̄ wycze kultow ſchol. Arnoldeſ knies běſche drje psched ſwojim domom walczijnu do najhórſchich džerow naſlaſč a pěſt ſypacž dał; tola dolho njetrajeſche, dha běſche ſaſo na starym blaku. Teho dla běſche bo khetsje hishcze hinaſ roſkudžil. Wón chyſche wsche bloto wurycz dacž a chyſche potom puež ſ ſamjenjem a ſ ſerdžem porjedzeč. Węzera běſche ſ dželom ſapoczeč dał. Tola bóry ſo wupofaſa, ſo njemóžachu dale. Dom mějſche mjenujenjy prědku wulki wutwarf hac̄ psches puež. Hrjadny, na kotrež běſche wutwarf ſaprjeny, běchu delka nimale pschehuite. Duž dha dyrbjachu czéſlojo pschińcž, ſo bých u nowe načzahnysi. Dželaſche nětkole psched domom něhdze třizyči ludži. To běſche ropot a hara, ſo bo pschekupſkemu knieſej w jeho pihaňſej iſtwi žiwemu ſtyskaſche. Dželo pak bo tola hishcze do wikow ſkoneči. „Sla wěz by byla, hdz bychmy tu hishcze na wiki czéſlow měli!“ mějſche wjeſeſeho ducha ſ ſwojej mandželskej, ſebi ſ njej ſobotu wscho dželo wobhladawſchi.

Na Draždánskej rádnicy běchu frejeſerwjeni khorhoj wuthyklí: běchu wiki! Tak dolho, hac̄ běſche khorhoj wuthyknena, mějachu zuſy prawo, na wikach pschedawacž. Se wschěmi wrotami pschińdzechu ludžo ſe wžy na wiki, tež wjeſni pjetarjo a rěſnijen pſchińdzechu ſ pjetzvom a ſ njažom a kolbaſanii na wiki. Tež burski lud ſwoje twory pschiwožowaſche ſ polow a ſohrodow. Pschi róžku na torhoſczeſu pschedawaju holenjo ſwoje drjewjane a lykowe twory: mjeñſche a wjetſche mjezki, wužmolenne wódne khanu, dónizy, džěže, ſwiniaſaze karta, pluhi, kary, czerpawy a druhe naprawy. Měſchežanki roſrēčuju bo i khudej holanku dla pleczeneho ſorbiſa a wotkupja ji ſkoničnje ſa ſlěborowý pjenježk lónečka lyka a lónečka wucžla, wot kotrehož je zyla ſopa jenož roſrēſnjeny pjenježk hódnia. Na bratrowskej haſy pschedawaja bo jeja, mloko a ryby. Tež zuse ryby ſu tu na wikach. Wot kóždeho woſa, ktryž tu ſteji, doſtanu Augustinojo ſchěječ, wot kóždeho ſuda tsi nowych pjenjen. Na rańſich wikach njeje bo hishcze wscho roſpchedalo; ſu tu hishcze mježwiedžowe pleza, ſorniki a jelenje na wubjerku. Mjes měſchežanami a wokolnymi tolkaju bo tež zuſy wikowarjo a pohonežojo. S Miſchna, ſ Wulfeho Woſhka, ſ Hrymij, ſ Lipska ſu woni pschischli ſ woſami abo na konjach. Je tu wulka měſcheniza wot měſchežanow, burskeho luda, ſupowarjow a pschedawarjow. Najhórje woſaja a herjekaja pschedawatki ſe. Tam psched burom w ſelenym kabacze, czeřwjenym klobuku a brunych kholowach ſteji měſchežan w kótkim, ſcheroſkim pjeslu. Nimo njeje pschińdze winizař ſ piežolku wina na karje w czeřwjenej ſukni, ktraž je ſe ſelenym platom podſchita, w czeřwjenej czaſpzy a w módrych kholowach a w dolhich jěſdnych ſchóriach. Dyž a dyž pschińdze tež někajki wucženž nimo w dolhej, hac̄ na ſemju dožahazej drasze. Husto doſcz ſaracza žóniſke bo roſrēčujujo puež. Maja na hlowje wjazy dyžli lóhež dolhe kónečojte karp ſpođiwnje ſhotowane běle rubiſcheža. Dyž a dyž wuhladajch tež woſebnu knieni w ſwiedženſkej drasze, ſ wižathymaj, roſchęſpjenymaj, ſ koſminu wobſchithymaj rukawomaj, ſe ſlotym rječzaſom wokoło ſchije a ſ pierschězenjem na porſtach.

Pola brónjokowarjow nadeńdženym rycerſke poſtawu czeřwjeny abo žolty kabat psches brónjazu koſchlu ſwobleſani. Brónjaza koſchla je ſ mnohich želeſnych rynęckow ſpleczena a doſaha wot hlowy hac̄ ſ nohomaj. Na hlowje maja želeſny klobuk ſ pižanymi pjerami debjeny. Woni pruhuja ſwětle mječe, wopazuja ſebi teſkowym lykowym životník, wubjeru ſebi lebiju, pschehladuju wustajene drjewjane ſedla a njeſzu ſeni na wikowanje a na ponížene ſaplaczenje.

Tež Arnoldeſ knies ma dženža džela na doſcz. Kupz pschitihadžachu a woteńdžechu; wſchako je pola njeho wscho na pschedan: plat, wonjaze wěz, krywy, ſlota a ſlěborna nadoba a wjele druheho wjazy.

Popołdnju poſdże, hdyz ſu bo kupz trochu ſminyli, wodhchne tež wón trochu. Wón ſtupi psched durje a pschihladowacze ſ radoſcžu, ſak bo ludžo po torhoſczeſu tolkachu.

„Tu hzo bym!“ ſawola na dobo nechtón pódla njeho, a ſ poſměwkovaljom wotmolwi pschekupz: „No, tola hishcze! Šzym tebje hzo dolho wozkowal, dha pój jenož!“ Běſche to pschekupſki pscheczel ſ Lipska; wón ſaſtu ſobu do pschekupſkeho doma a poſtrowi pschekupſku knieni a džeczatka. Běſche to pschekupz Wiczas ſ Lipska. S nim roſrēžowachu bo Arnoldeſ ſo psche-

kupſich a ſwójnych naležnoſežach. Skónežne džesche Wiežas: „Dječamoj ſebi karanežk porjedzić? Ma žitnej haſh dobre piwo warja.“

„Haj“, džesche Arnoldež knjes, „dobre piwo drje tam warja, tola dženža ſebi tam wſchelati lud ſwój karanežk porjedzi; tola chzu tam ſobu dońež.“ Wón wobleče ſo ſwój brum, ſomocžany pjeſl, ſtaji ſebi ſwoju čapku, a potom stupiſchtaj hromadže won na torhoſtežo.

Tola bórsh ſo ſta, ſo njemóžeschtaj dale. Běſche tam ryezeř ſe ſwojimi ſlužobníkomaj, wſchitzu tſjo na konjach, kotsiž jímaj puež ſahacžichu. Wuhměchujo poſlada ryezeř na radneho knjeſa, kotrž, ryezeřja wuhladawſchi, ſo trochu poſtróži.

„To je Schaffenbergski“, džesche Arnolod ſwójemu pſchecželej; „ſawěſcze by hižo tež wo nini ſazkyſchal, je to ſuath hevriekar. Tež naſhemu městu je woſpjet ſwadu pſchipowjedžil; někotryžkuſi naſchich měſchežanow je hižo w pinzach jeho hrodu poſhedažal, někotrehožkuſi burſkeho člowjeka je wón hižo ſabil abo jemu na ežele ſchložil. Někole pak ma ſwada ſaſo kónza, ſchtó pak mohł rjez, na kaf dołho? Pohladaj jenož, ſ kajkej ſazakloſežu tam na wěžu hladá; tam je wón tež hižo poſhedažal; ſchtyrnacze dnjow ſmí jeho tam jateho měli, doniž ſo nijeje mohł wukupiež; Schaffenbergsky ſu khuda ſchlachta.“

S prózu běžeschtaj ſo dale po wuſtich, běčaných, ſ ludom pſchepjelných haſtach, doniž njepſchiindžeschtaj ſ „ſchěremu mjeđwiedžej“, hižo ſo wuwołane piwo tocžesche. Raž wſchě druhé domy, tak běſche tež „ſchery mjeđwiedž“ ſ drjewa natwarjeny. Pſched durjemi wižaſche wulkı drjewjaný ſchit ſi wurešanym mjeđwiedžom.

Do wulkeje iſtwy ſastupiwschi wuſlyſheschtaj tam wulku woſlanzu. Ma drjewjaných ſtölczkach ſedžesche wſchitkón móžny lud. Pſchi durjach ſedžesche ryezeř w blyſtežatym broňskim ſabacze, želesuň klobuk běſche na blido pódla ſwójeho karanežka poſložil, ruzy pak běſche na kſhižne pſchimadlo ſwójeho težaka ſaprél; pódla njeho ſedžesche měſchežan, ſ dolhim nožom ſa paſhom wokoło žiwota. Dale ſa blidom ſedžachu burjo ſe ſekeru ſa paſhom, dwaj mničaj, wſchelake žbnske, wotrocžy a ryezeřke ſlužomnikи. S wulkej nuſu naděndžeschtaj nowaj hoſežej měſtačko pſchi bližje. Korcžmar poſtrowi pſchistupiwschi ſnateho radneho knjeſa ſi počeſčowanjom a ſtaji dwaj wulkaj karanaſ na blido pſched njeju. Žimaj napſhe-čiwo běſchtaj na wobělenu ſeženu dwě wulkej pergamentnej piſmje pſchibitej. Ma nimaj běſche takle napižane: „Tak dha chzemy ſi tuthym ſtarych a mložych napominacž, ſo ma ſo kózdzicžki na tymle měſtnje po čeſczi a po nižnje ſe ſłowami a waſchnjom měč, wſchego hněwa a wſchego njepſchecželſtwa ma ſo wſdacž, ſi mor-darſtej třebu tu ſastupiſ ſtežmi, wotſtajicž ma ſo wſchego hanjenja Boha a wſchech njehódnych a njepſchistojnych rěčow, wſchego nje-roſumneho napiča, wſchego běhanja wot jeneho blida ſi druhemu, woſlania a ſchękoſtanja a praſtanja ſi karanežkami, talerjemi, tež wſchech druhich hordosžow, kotrež ſu hufu dojež pſchicžina ſi wul-keju hněwu. Tón pak, kotrž ſo tu bije abo wadži, ſeli, ſakruje abo pſchibaha, njepſchistojne abo hroſne ſlowa rěči, poſhodaž ſo ſi dwemaj ſlěbornymaj. Draždžanska měſchežanska rada.“

„To běſche tež nuſne“, džesche radny knjes ſi ſwójemu pſche-woſjerzej na pižmo poſtaſawſchi, „to běſche jara trěbne, ſo je ſo to do kózdeje korežm pſchibilo; hroſne waſchnje pieže a wadženja je ſo tu wſchudžom w korežmach ſahnědžilo.“

(Poſtracžowanje.)

Wobrocženje hrěſhnika ſi temu ſbóžnikę.

I.

Hlóž: Ma Boha ſo ſpushežecž mam. Jesu, ja nět ſi wjež'lo m ſpýtam. Wotřefnycž ſo wſchitkím hrěcham, Kíž mje člow'ka bludžachu; Dowěrjenje ſi tebi ſtaju: Prjecž, wſchě ſwětne lóſchty, praju, Ta chzu bycž pſchi Jeſuſu.

Ta běch wſchón kaž poraženy, Hdyž bu mi to woſjewjene, So ſzym w ſloſčzach žiwy był; Božu wolu chzu ja nětko Dopejelnicž a džeržecž wſchitko, So bych ſwój ſlub džeržecž mohł.

Sahe ſda ſo mi po noz̄y
Druhdy czežke, poſte prožy
Twoj bycž ſyłe ſbóžniko;
Týhaz krbež buč pſchivjedžený,
Hufu pak ſaſ ſavjedžený,
Wurčeaž ſyム wſchelko ſo.

Ty ſy pak pſchey' ſo mnū khodžil,
Se ſmilnoſežu ſi ſebi wodžil
Sabludženoh' hrěſhnika;
Nět ſo njem'žu dleje ſtajicž,
Hdyž ja hlóž nět ſlyſhu prajicž,
Wróčz ſo, pytaj Jeſuſu!

Wſchelake ſi bliſka a ſ daloka.

To ſlubjenjenje, kotrež ſmí naſhem ſubym cžitarjam pſchi ſaſtu-
pje do noweho lěta dali, ſo jim huſežiſho wobraſy poſkiežimy, móžemym
nětko dopjelnicž, dokelž w bližſhim ežaſu wobraſy pſchipoſkane do-
ſtanjem. Nadžijomnj ſo w pſchichodnym ežiſle wobraſ ſot-
ežiſcheži. Wobraſy budža ſi wjetſcheho džela ſi pola naſheho ſnute-
kowneho mižionſtwa, kaž džě chze tež naſche ſopjeno „Pomhaj Bóh“
ſpiž, w myſli ſnutekowneho mižionſtwa ſkutkowaz, bycž.

Bohu budž džak, móžemym ſaſo rjann ſbérku dobrowolnych
darow ſa wbohe armenske ſyrotu ſi džakom ſwitowacž. Ze jara
ſwjeſzelaze, ſo naſch ſerbſki lud wulku nuſu naſchich wbohich ſobu-
ſchesčijanow poſnawſchi ſežedriwje ruku w ſmilnej luboſci ſotewri.
Woprawdže ſi hnuijazymy ſlowami je nam tež naſch luby krajem
Hataž w ſrudnym kherluſchu wbohich ſyrotow, kotrž je ſo w po-
klednim ežiſle naſhem ſchitarjam podaž, to wulke hubjenſtvo wo-
pižal a wěſce tež tele hlubokoſažute ſlowa bjes ploda na wutro-
bach njewostanu.

Wuſaſija woſkjeſneje ſchulſkeje inſpefziije w Budyschinje po-
rueži, ſo ma ſo tež w ſchulach pſched džecžimi na wopomnjeniſkim
dnju 400 lětneho narodneho dnja Filipa Melanchthona na wažnoſež
ſławneho wučerja naſheho evangeliſteho luda a ſwérneho ſobu-
dželacžerja naſheho droheho reformatora Luthera ſpomnič. Šſnano mohlo ſo tež džecžom ſaſo mały ſpiž wo Melanchtono-
wym ſiženju, kaž pſchi wopomnjeniſkim dnju Guliava Adolfa, do-
rukow podaž jako dopomnjenka ſa pſchichod. Redakziya „Pomhaj
Bóh“ by ſwólniva byla tajki wudawk ſaſo wobſtaracž, je-li ſo je
žadanje po nim a wočakuje, ſo ſo jej w bližſhim ežaſu woſjewi,
taſke ſu wotmyſlenja w tej naſežnoſeži. My ſo nadžijam, ſo
by ſo tajki ſhwedženſki wudawk ſi wobraſami wudacž mohł.

Na Italskich Bohu žel w Abeſynſkej ſaſo nowa wójna cžaka, hdyž ſu hakle pſched krótkim ſ Menelikom měr ſežinili. Derwiſchojo, tak mjenowanu muhamedanſzy mniſcha, ſu ſo ſi wjele tyſazami ſhromadžili a na to ſakaja, kaf bych u ſa na italske wójſko w Afrizy walicž mohli. My Italskim pſchejemy, ſo bych u ſeje wojniſe wjetſche ſbože měli hacž w ſańdženym lěče, ſo njeby jich nahla-
noſež bjes ſudami dale ſchfodowała a to cžim bôle, dokelž naſch
lud ſi nimi w ſwiaſku ſteji.

Wječjenje je Bože.

Naſch wojerſſi marſch džesche pſches lež. S jenym doboſom
ſo na prawizy kaž tež na ležizy tſeli. Hnydom ſo cžrjoda naſchich
tſelzow do leža puſhceži, hdyž ſo ſaſo ſi wobeju boſow poſhela. Bórsh ſo naſch ſudž ſi dwemaj jathmaj wróčichu, kotrž ſwójich
ranow dla njebeſchtaj cžeknycž mohloj. Běſchtaj to dwaj frankireraj,
dwaj wot tych muži, kíž tak hufu ſtradžu ſe ſwójich khowankow
do naſchich woſakow tſelachu a ſi ležnoſežu jich morichu. Žedyn
wot teju dweju muži, hrěnich lět, woſta ſaſakly hacž do kónza,
drugi pak, lědma 20 lět a rjany člowjek, běſche bôle cžucživ. Wobeju wuſhud bě bórsh wuprajeny, wobaj dyrbjeſchtaj wumrjecž,
mějeſchtaj ſo po wójſkim ſakonju ſatſelicž. Ře pſchihotowanju bu
jimaj poł hodžin ſaza ſtajene. Starſki ſebi jako poſleſniſu
dobrotu ſchfenzu wina wuproſhy, dokelž bjes teho njemóže hacž na
ſmijertne měſtno dońež. Ŝewak nima na ſwěcze nicž wjazh po-
ſtajicž. Wón je ſam a nima nikoho, kíž by wo njeho plakal o
žaroval a kotremuž by teho dla poſleſniſu poſtrowjenje poſhala. Tón
młodſki pak, jako franzowſkeho poſhonca wuhlada, kíž
wojerſke ſmachi wjeſteſche, wopraſcha ſo, hacž ſmě pſches teho
ſchto domoj prajicž dacž. To bu dovolene. Wón da poſtrowjenja
ſwójimaj ſubymaj ſtarſchimaj ſobu a tu powjeſcž, ſo njezmětaſ

wo njeho płakacż, pschetoż wón mi je najrjeńszeje śmijercze, ryczer-
skeje śmijercze sa swój niesbożowny wózny kraj. Potom hiszczę
wo někotre cžiche mjeñschiny proshesche a połasku ſo k modlitwje.
Męj mjełczachny w cžichej nutruosczi a mějachny żobuczepjenje
ſ rjanym wbohim młodzenzom, kiz ponalku ſo pośběhnywschi rječny:
„Szym nětk hotowy.“ Czi wojaży, kiz dyrbjachu dwojemu žiwienju
konz cžinicż, wotstupichu na blisku łuku. Młodzenz hiszczę ſklyszczecz
da te słowa: „Budź božemje, mój luby wózny krajo, ty franzowska
semja, ja strowju Waju, lubeju droheju starscheju!“ Kommando jarża:
„Měrcze ſo, wohén!“ Tselby wrijenychu, na to ſažo wſcho
woczęchmy. Wobaj satſelenaj buſchtaj tež na tym ſamym městnje
pohrjebanaj. Nascheju morweju pał, kiz běchtaj psches nje-
pscheczelsku fufku padnyloj, sawalichny do jeju drasty a położichny
jeju na wós. Cžische džesche nětko nasch pucz dale. Wóryšy pschin-
dzechny do wulkeje wžy, hdzež nascheju padnijeneju towarzichow ſe-
wſchej wojerſkej cžesczu pohrjebachny. Ma to ſebi swój uózny
kwartér phtachny. Nahladna khěža, do kotrejež buch ſi tſjomi
druhimi pokasany, bě, kaž bylo w njej wſcho wotemrělo. Tako
běchmy ſo načafali pschindže hospodař a wopraſcha ſo naž po-
naschim žadanju. Ma jeho woblicžu ležesche hľuboka bolecz
Tědž a pieče bu nam a doſcz na doſcz ſkiczene. Sso hospodarzej
podžakowawschi, wuprajich jemu moje wobžarowanje, ale „to je
nětk wójna!“ „Haj, wójna je“, ſawola wón ſi tſchepjetatym hložom
a ruzh k njebjeszam pośběhnywschi džesche njeroujmlive słowa
wotendže khwatajzy. Moji towarzchojo bóryšy pod rjanymi po-
leschczami wujnychu, ja pał ſo njelehných. Khěža bě mi psch
wſchém hospodowanju tola tak strachna a sadzerženje jejnych wo-
bydlerjow tak džiwnie, ſo ſo njemóžach wěſteje hrošy wobrbež
A pjezakej ſo ſyňwschi, hdzež bě wohén, wſach ſebi knihi
cžitach. Wysche ſebje ſklyszchach někoho w njeměrje horje a deſ-
khodziež a žonsku žaložnje płakacż. Cžitach a cžitach pschezo dale
a ſkonečnje tež wujnych. Duž połoži něchtó ruku na moje ramjo
Gaspary hrabnych ſa brónju, ale mój hospodař pschede mnú ſtej-
rječny: „Połožce jenož ſwoju bron na ſtronu.“ Wěricze, hd-
budzich w njeſcheczelskej myſli k wam pschischoł, ſo budzich waſ-
hakle ſe ſpanja ſbudžil? Dajeże mi ſwoje ſłowo, ſo chzecze wſchitku
cžinicż, ſo by nichť psches to, ſchtož ſym pschischoł wam ſjewiež
do stracha njeſchischoł.“ Njerady do teho ſmolich. „Duž dho
ſklyszczę! Waſch kommandanta je dženſka pschipoldnju dweju jateju
Franzowsow ſatſelicž dał. Tedyň wot njeju bě mój ſyn. Wón b
młodzenz połny nadobnych myſłów a prózowaniow a ſchitdowawschi
w Parizu na prawisna, ſyn, kiz bě jenož ſa ſwojeju starscheju
ſa ſwój wózny kraj ſiwy. Tola doſcz, cžaž khwata. Wujni
waschego wójnskeho ſuda je prjódzy mojeho wot wſchitkich lubo-
wanego ſyna dla zyłu gniejnu wulzy roshoril a wſchitzu mužoju
ſu ſebi na ruku ſlubili, dženſ w noz̄y w dwanacžich ſo na nje-
pscheczelach ſriwawnje wjecziež.“ Połny naſtróženy ſtejach psche-
nim, ale wón k měrej ſiwaſche. „To ſo ſtač njeſhrbi“, rěčes-
wón dale, teho dla ſym tudý. Szym ſo dołho bědžil, ſchto man
cžinicž, doniž ſo njeſym pschebědžil. Wy ſcže mi njeſuprajomij
wulku bolecz naczinili, ale ſo dyrbjeli mojeho ſyna dla njenadžuiži
ſo ſta moriež, to mi pschezo czežſcho na wutrobu pada. Kaf pa-
man ſo ſadzeržecž, bu mi ſjawne, hakle hdž ja jene knihe pschimnych
kotrež ſu mi hižo husto prawy pucz pokasale, hdž njeſjedžich
kaž abo ſchto. Tute knihi ſu biblija, kotrůž ſym ſebi ſi ſerimskiej
wójny ſobu pschinjež. Szym ju wot evangelskeho wójnskeho
predarja doſtał, kiz je nje poſdžiſcho w Lazareczce husto wophtowal
W njej ſo mi dženſ wjecžor to ſłowo wusběhny a wocžini
„Njerjeczce ſo ſami ale dajeże město hněwu Božemu. Pscheto-
piſane ſteji: Róm. 12, 19—20. Wjecženje je moje, ja chz-
ſaplačziež, praji tón ſenjes. Je-li teho dla twój njeſcheczel hľodnij
naſhež jeho; chzeli ſo jemu piež, napowaj jeho. Pschetož hdž
to cžinisch, budzež ty ſehliwe wuhlo na jeho hlowu nahromadziež
Njeraj ſo ſlenu pschewinycz, ale pschewin ty to ſle ſi dobrým
Tuto ſłowo je nje nawabilo, wam to wobsamkujenje ſjewicz
Hiszczę je cžaž, krejpſchelcze wotwobrocziež. Ale žanemu mojemu
ſobuměſčanow njeſmě ſo ani wloſka ſraniež a moje mjeno ſo te
njeſmě mjenowacž. Hižo je jědnacze wotbiło. Khwatajče k ſwo-
jemu kommandantej a njeſabudzcež, ſchtož ſcže mi ſlubili!“

póſla mje wónu do wšy ſ tej pſchifaſnju, ſo by ſo na měſcze generaluſ march pifkaſ. Ale zyle naſche mužſtwo ležesche w naj- hľubſchim ſpanju a njebě dowolac̄, pſchetož wjecžor běchu jím wjeſnjenjo morſija do wina uaměſcheli, ſo běchu njewotucžili. Duž ſapſchijach ſam piſkath róžk a piſkach po čiſich hafzach, tak derje hac̄ džesche. Sa někotre mjeuſchim běchu wojaſy ſhromadženi. Kommandanta roſkaſa mairej abo gmejnſkemu pſchedſtejicžerjej, ſo dyrbí na měſcze wina a khlěba a injaža doſč vojakam wobſtarac̄ a chžyſche ſo ſ čiſha mojemu hospodarjej hiſcheže podžakowac̄. Tón paſ ſe nini rjeku: „Ja ſyni jenož ſivoju člōwſku a kſcheſcijsku pſchiſluſchnoſež dopjelník a njerodžu ſa to žaneho džaka, najmjenje wot teho, kž je moje horzolubowane džecžo k ſmijereži wotkudži. Čehnče božemje a woſtajce ſije w mojej boloſeži. Wot ſwěta hewaſ ničoho wjazh nochzu.“ Po khwili džesche naſch march do čnioweje noz̄y dale. Čzi druhý čehnicu ſ wjeſelym ſpěvaujom, ja paſ niemóžach ſobu ſpěvac̄, pſchetož pſchezo ſaſo dyrbjach ſebi na wboheho nana myſliež a na jeho hľuboku boloſež wo ſhubjeneho ſyna. Wjèle lět, nětko 25 lět je ſaſhlo, ſo je mój podawf ſo ſtał, ale ja tamnu uóz ſabyl njejšym a husto mi je, kaž by hakle njedawno ſaſhlo. Woſebje, hdvž w lice ſwjateho Pawoła na Romſkich 12. stav ſebi wotevrju a 19. a 20. ſchtucžku ſebi čitam: Objewjecžé ſo ſamí moji uajlubſchi, ale dajcže město huěwu Božemu; pſchetož piſane ſteji: Wjecženje je moje, ja chzu ſaplacžiež, praji tón ſuſjes, dha mi wſchitke podeňdženja tanueje noz̄y ſaſo žiwe pſched wvežomaj ſteja a ja wſchó džiwnie ſwarnowanje a wutohruijenje ſe ſmijertneho stracha džakuju ſo hnutu mojemu ſuſej a Bohu, kotrehož ſwjate ſlovivo běſche kaž husto hewaſ, tak tež tudu móznishe a wótrishe, dyžli naſchich njepſhecželov mječze.

Mějte f rospomínanju.

Khryſtuš bu thudv, ſo bychmiy my bohacži byli. Šsy ty
bohaty? W ežim wobſteji twój džaf?

Dalijche dary ja wwohe armenisse syroth:

© Münafatſeje woſadv

Druha ſběrka ſ Hodožiſſeje woſadu:

wot jeneho 50 np.	=	=	hr. 50 np.,
wot jeneho 60 np.	=	=	" 60 "
wot ḡednięoch po 1 hr.	=	7	" — "
wot dweju po 1 hr. 50 np.	=	3	" — "
wot dweju po 2 hr.	=	4	" — "
wot wożnięoch po 3 hr.	=	24	" — "
wot jeneho 5 hr.	=	5	" — "

5. Bündnissinfiefe: moKoN

Wort wörtlich w Buddschinfj nowðate 4 u 10

© Budnifeje moškodn

Czasy rejsu pojezdów.		
Budesteż	3	" — "
Raschowa	1	" — "
Silvž	4	" — "
wot nijemienowanego pſczechela i Wulfich Debřez	9	" — "

© Horní p-Wujesławské je možné:

nieniemienowanym § Horniego Wujesda 3 „ — „

© Borschisfeje mpkodn

Ernst Kern w Kunischach 2 "

23. mudományi Bírósági Nominális

W Wieluńcu Szczecinie, 1800.	
Szraelfa w Schwacjach	2 "
S. E. w Budyschinje	3 "
§ Rafez	5 " 10 "
S. H. w Dżęžnifezach	3 " — "

Wszystko bimotożne: 89 hr. 30 np.

Smilnym dariczelam w mjenje wbohich byrotow najwutrobnischi dzak praji

S. Gólcę, farań.